

נשמת שפלה

מתורתו ולזכרו של
הרה"ק אדמו"ר
אבדק"ק שאץ זצוק"ל
מנו"כ בלונדון
כ"ב טבת תשפ"ה
גליון מס' 19

יו"ל לרגל יומא דהילולא ע"י מוסדות מעליץ בנשיאות נכדו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מלך שהשלום שלו מאמר בנפלאות הבורא במשנת רבינו

הביצה

סימני הביצה הטמאה מרמז לצבועים

היפך הטמאה שרומזת לאדם לא יושר לב, ונראה רק צניעותו לבני אדם ר"ל, ובקרבו יסוּם ארבו, כהוא דמדובר בין חז"ל מהם הרבה במסכת סוטה (דף כב:). ע"ש דבריהם הנעימים, [כגון] יוחני בת רטיבי עי' פרש"י ז"ל שם, ומקיז דם לכתלים, פרש"י ז"ל "עושה עצמו כעוֹש עיניו שלא יסתכל בנשים ומתוך כך מכה ראשו בכותל והדם יוצא". ולהלן אל תתירא מן הפרושין [וכו'] אלא מן הצבועין, פירש רש"י ז"ל "כלומר שאין מראיתם כתולדותם אלא צבועין מבחוץ ואין תוכן כבדם" וכו', 'שמעשיהם כמעשה זמרי ומבקשין שכר כפנחס'. וכן יורה הביצה הטמאה, 'חלמון מבחוץ' ר"ל דאגתו מבחוץ, 'וחלבוֹן מבפנים' ר"ל שמחתו מה שמשקר לבני אדם מבפנים בקירות לבו רח"ל.

ללמוד מהביצה ללכת נגד הטבע

והביצה י"ל שרומזת כן, כי ידוע ומוכן שהאדם עדיני בטבע וחלוש המזג ונמשך אחרי ריעיו וחבריו ואנשי מדינתו, לכן צריך מסירות נפש ממש לשכון במדינה ועיר כשרה וטובה לד', כי אפילו הברזל עמוד ברזל בנותנו לתוך האש מוכרח להיחם מתקפו ומתרכך, אבל בעוונותינו הרבים מי שופל למדינות אלו כמו אנתנו בע"ה ואי אפשר לו בשום אופן ואופן שבעולם לצאת חוצה, יחזק את עצמו ביהדות בעקשנות נפלא וחוצפה דקדושה, ולא ישיגח כלל וכלל על מנהגי העיר והמדינה, רק ישוט נגד הזרם הקשה והמר בנסינות, ואז אולי ירחם ד' עליו ועל ב"ב שיחזקו בתורת ד' כישראל סבא, והרבה הרבה י"ל בזה וכבר האריך בזה הרמב"ם ז"ל בקיצור לשונו הזהב הק' בריש פ"ו מה' דיעות ע"ש.

והביצה הוא נפלא בזה הענין, כי כל המאכלים והמתכות בנותנם לתוך האש מתרככים, והוא הביצה אדרבה מתקשה ומתפעלת מכנגד, כי ממנו ניקח לעבוד ד' ללמוד מהיצר הרע והחוטאים, כיעקב אע"ה בבית לבן ורבקה אמנו הצדקת ע"ה נתגדלו בבית רשעים לצדיקים יסודי עולם, וכללא הוא כי הקדושה מתרבה והטומאה מתמעטת (זוה"ק ח"ב קג.). והביצה ע"י שהיא מתרבה [דמנה נתהווה העוף ומוליד עוד ביצים], וקדושה היא, אינה מניחה את עצמו מסביבותיה אדרבה מתחזקת מהפכה, והבן.

(מקורות: דעת שלום ח"ב מאמר התרנגול עמ' קמו, שבת שלום עמ' קפג)

שבח מאכל הביצה

המאכל החשוב והכי נכבד להאדם בשבתו בביתו ובלכתו בדרך לזונן, הוא הביצה, אשר שבחוה חז"ל ואמרו (ברכות מד): "כל שהוא כביצה ביצה טובה הימנה", [ופירש רש"י: "אין לך מין מאכל שיעור כביצה שלא תהא ביצה טובה לגוף ממנו"]. והיא הכינה הבורא יתברך בחכמה נפלאה לעמוד ימים רבים ולשלחה למרחקים, ממרחק תבא ליתן טרף, ולא תתקלקל כשאר מיני המאכלים. והוא על ידי שני שומרים לפני הנכבדה הלזו, שומר הא' הוא הקליפה הקשה החיצונה שנותן בה יסוד להחזיק מאכלו ימים רבים ואינו מאבד, שומר הב' הוא הקליפה הרכה אשר תחת הקשה החזקה מאוד, אשר היא ממצעת בין [הקליפה] הקשה והמאכל הרך, כידוע ליוֹדעים שבין שני הפכיים הוטבע בטבע בריאת הבורא ב"ה להתהוות ממוצע, ועי' גמרא שבת (דף כ:) 'קלף ואחרי ליה עמריתא דביני ביני' וברש"י שם (ד"ה אחויא) "ויש כמין צמר בין קליפה לעץ".

סימני הביצה הטהורה מרמז לעבודת ה'

הביצה הטהורה הלזו תרמוז לנו ענינים רוחניים מאד, היפך מהביצה הטמאה. הטהורה כסימניה ראשה אחד חד ושני כד (ע"ז מ. חולין סד), תרמוז לנו עבודת האדם עלי תבל, להתהוות אדם השלם אשר נעשה אדם נאמר בעבורו, הצד הכד ירמוז לנו 'מרבה ישיבה מרבה חכמת התורה' (אבות פי"ב מ"ז), כי רק בישיבה ויגיעה רבה זוכין לכתרה של תורה, הצד החד ירמוז לנו על חדידות החכמה להתחכם בתורה הקדושה, ולהתחכם נגד הצר הצורר היצר הרע בתחבולותיו, ואתה בן אדם בתחבולות תעשה מלחמה עמו ותזכה להיות מהמנוצחים ולא מהמנוצחים חלילה.

סימני פנימיותה חלמון מבפנים וחלבוֹן מבחוץ (שם), ירמוז לנו כמאמר החכם החשוב בעל חובות הלבבות ז"ל (שער הפרישות ש"ט פ"ד), החסיד צריך להיות דאגתו בלבו וצהלתו על פניו, כוונתו - כל תחבולות ועצות שלא להנות מתאוות העולם השפל הזה והבליו - יהיה טמון בקרב הלב לא יודע לבני אדם, רק רחמנא לבא בעי' (זוה"ק רע"מ ח"ג רפא:), אני ד' חוקק לב (ירמ"ל י"ז), ועל פניו לא יכרו מאומה דאגתו במצוות וחביל גופו ומלחמותיו, רק צהלתו על פניו. וזה יורה לנו הביצה הטהורה החלבוֹן שהוא חסד ושמחה מבחוץ, ושאר הגוונים אשר אינם רומזים לחסד רק לשבט בפנימיותו 'חלמון מבפנים'.

שערי שלום

במלאת ס"ז שנים להסתלקותו לשמי רום, של האי סבא קדישא, זקן ההוראה, ועטרת היראה, פועל ישועות בקרב הארץ, כ"ק הרה"ק רבינו שלום בן מוה"ר מרדכי יוסף משה זי"ע ועכ"ל, אדמו"ר ואבדק"ק שאץ, ביום כ"ב טבת תשי"ח. רבים אומרים מי יראנו טוב לטעום מנועם אור זיו תורתו אשר המה בספריו המלאים זיו ומפיקים נוגה, על כן הוצאנו לאור גליון זה התשעה עשר במספרו, אשר נערכו בו מעט מן האור לרוות את הצמאים לדלות מאברו הזך. וזאת הברכה אשר אנו נותנים לפניכם:

מלך שהשלום שלו: מאמר קצר מספרי רבינו על נפלאות הבורא, והוא המשך למאמרים שנתפרסמו בגליונותינו הקודמים על "הפלפלין", "המלח", "מחול לצדיקים".

משנת שלום: לרגל ימי השובבים אשר כל איש ישראל עוסק בתיקון הנפש וטהרתה, ערכנו מאמר מיוחד מספרי רבינו בגודל מעלת טהרת המקוה, בבחינת יבואו טהורים ויתעסקו בטהרה, ונתבארו בו כמה ענינים נפלאים, כאשר תחזינה עיניכם.

פעולת שלום: פעולת צדיק לחיים, אשר נתקיים ברבינו זי"ע מאמרו ז"ל (חולין ז:), 'גדולים צדיקים במיתתן', ונאספו בו מעט מהרבה, כמה עובדות שנשמעו מכלי ראשון, אשר פעלו ישועה בציון קדשו ע"י קיום צוואתו הנודעת לקבל ע"ע קבלה טובה.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

משנת שלום

מאמר במשנתו של רבנו

מאמר "מקוה מים יהיה טהור"

מודעת זאת בישראל גודל מעלת הטבילה במקוה טהור, המועלת לתשובה ולטהרת הגוף והנפש, כאשר האריך בזה בספר הק' ראשית חכמה (שער האהבה פ"א אותיות כה - לה) שהטבילה מועילה לרביקות בהש"ת והיא סיוע גדול לקניית הנשמה, וכן בשל"ה הק' (שער האותיות קר"ף, אותיות המא - תנא) מאריך בזה, ומסיים בדבריו הק' בזה הלשון: וכשארם מפשפש במעשיו, ומודה ועוזב ועוסק בתשובה וטובל וכו', יקיים בו 'לפני ה' תטהרו' (ויקרא טז ל), ויאמר הפסוק (תהלים נא יד) 'לב טהור ברא לי אלקים' וגו', ט'הור ברא לי ר"ת טבל ע"כ. ומחא טעמא נהגו חסידים ואנשי מעשה לטבול ולטהר במקוה קודם התפלה, רבינו זי"ע בספריו כתב הרבה ממעלת המקוה, וכדרכו בקודש שווד ברעיונותיו כמה וכמה מאמרי חז"ל מש"ס זוהר"ק זה בזה, ודולה מהם ביאורים עמוקים בענינים רבים.

גם בעל פה ידוע שהי' רבינו מדבר על זה הרבה ומעורר למי שלא הי' נזהר כ"כ בטבילה, ובשער הספר מנודת המאור שנדב לשיבת געטסהעד (כששהה שם כשנת המלחמה) רשם בתו"ד "בנים קדושים, תזהרו מאד מאד לילך למקוה ולטבול בעת הצורך וכו', וכן תלכו לטבול בכל ערב שב"ק, לקבל שב"ק בקדושה וטהרה, וכן אומרים בסדר הזמירות 'טהורים יירשוהו, מי שטובל בער"ש יורש את השבת" (נדפס בס' אגרות שלום, מכתב רנ"ג, עיי"ש עוד באורך). ועוד כתב בשער ספר ויחזא רבא (דשאל תרכ"ו) שנתן כמתנה לכולל הרבנים דשם (נדפס בס' הנ"ל מכתב רנ"א, ובאוד גנוח ח"ב עמ' תר"נ), "הבעש"ט הק' ג"ע אמר שכמה מדרגות השיעור על ידי טהרה וטבילה שהי' רגיל תמיד, ובמקן קריית שבר כפור הנחר וטבל"י, (עיי"ש ע"ד). וכן במכתב לכבוד א' (שם מכתב קע"ט) כתב "תנתנו בני בחסידות בטהרה ובקדושה, לילך לטבול במקוה כל ערב שב"ק, ולפעמים באמצע השבוע גם כן, ואין זה ח"ו ביטול הזמן, כי הוא מטהר המחשבה ומקדשה".

על כן ליקטנו מעט מכתבי רבינו, אשר בדרכו המיוחדת מכאן גודל מעלת הטבילה בכלל, ובערב שבת ושב"ק בפרט, וידי' בזה ניחא לנשמתו הטהורה, כאשר ביקש בצוואתו הק' שיאמרו ד"ת משמו.²

כל שבים טהור, אפי' הספינה

ומחא טעמא שנינו (כלים פ"ז מ"א) "כל שבים טהור" כי ברואי הים אין מקבלים טומאה, ועד כדי כך שאפילו הספינה העוברת בים היא טהורה, כמאמר ז"ל (משנה בשבת פג): "מנין לספינה שהיא טהורה, וילף לה מקרא (משלי יט) 'דרך אניה בלב ים', מה ים טהור אף ספינה טהורה".

ויש לפרש זה ברמז הפסוק שאמר שלמה המלך ע"ה במשלי (שם פס יח) "שלשה המה נפלאו ממיני נארכעה לא ידעתיים, דרך הנשר בשמים, דרך נחש עלי צור, דרך אניה בלב ים, ודרך גבר בעלמה". ולענינו י"ל כן, הנשר הזה הוא עוף טמא מאד, כי יש לו כל הד' סימני טומאה (חולין סא). הנחש הוא הרשע הגדול מכל הרשעים שבעולם, והוא הוא היצר הרע - הס"מ (זוה"ק ח"א לח), וראש הרשעים מחטא הקדום (תנא"ז פ"ב), ומרבה טומאה (סנהדרין יז). 'דרך גבר' הוא גם כן ראש הקליפות והטומאות, כמאמר זוהר הק' מקץ (ח"א קצז) ש"לא תנאף" הוא מרכז כל התורה הקדושה. ועל זה התפלא שלמה הע"ה על דבר והיפוכו, וביאר ג' ענינים שהם מרכז הטומאות, והאין לעומתם הים זכה מהיפך להיפך לטהרה וקדושה גדולה כזו, שלא רק היא טהורה, אלא אפילו האניה שרק שייכת לה גם היא טהורה, זה הוא מהפלא הגדול, אבל כן הוא.

לעיתיד תהיה גם הארץ ישרה כמו הים

והנה ידוע שקודם החטא היה הכל בבחינת ישר, כמו שכתוב (קהלת ז טז) 'אלקים עשה את האדם ישר', רק אחר החטא נעשה בחינת ערוב טוב ורע, לכן הים היא באמת ישר כקודם החטא, לא כהארץ שהיא בבחינת 'עלו הרים ירדו בקעות' (תהלים קד ח), והמה בבחינת טוב ורע, כדמצינו בכמה עניני גידולי הפירות, כגון להדקל טוב דוקא העמק, ולהתבואה הוא לא טוב (פסחים גג). וכן יש בחינת הרים דקדושה ויש הרים שלא בקדושה (עיי' זוה"ק ישב ח"א קפד: וירושלמי עירובין פ"ח ה"ח), ולכן לעתיד לבא שיתוקן הכל והדעת תהיה בבחינת ישר דימה הנביא שתהיה הדעה כמו הים, כדכתיב (ישעי' יא ט) 'ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים', ועוד נאמר (שם מ ד) 'כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והיה העקוב למישור והרכסים לבקעה', כי אז תטהר הארץ ותצא לגמרי מן הקללה כמו שנאמר (זכרי' יג ב) 'זאת רוח הטומאה אעביר מן הארץ', ותבא הארץ לבחינת ישר כהים.

ביאור ענין תחיית המתים

ובזה יש להבין ג"כ מעט קט ענין הרם והנישא המקווה תחיית המתים, כי

1 ומסופר שפעם א' נכנס רבינו לכולל של ת"ח ורצה לדבר עמם על זהירות בטבילה, וכדי ליכנס עמהם בדברים אמר בקול, הנה זקניי הק' רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע הלך בכל צפרא דשבת אל הנהר ושרב את הקרח כדי לטבול בנהר, היש בכס מי שיועד היכן מוזכר בהלכות שבת שמותר לעשות כן בשבת...? ואכן במכתב הנ"ל מזכיר רבינו דאיתא במחצית השקל סי' ש"כ סקט"ו, וכן באבן העזר סוס"י שם"ג (על ה"ט"ו סק"ב) שאין בזה איסור עיי"ש. (מפי"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

עוד מסופר מעת שהות רבינו בכולל הנ"ל, שפ"א נכנס לכולל ודיבר לפני האברכים ואמר להם: אני נהנה מאד שלומדים כראוי ובהתמדה, גם אני מעריך שאתם לומדים גמרא ב"ק ויש גם סדר מוסר בספר מסילת ישרים, אך אני רוצה להודיעכם שיש עוד לימודים וספרים בתורה, מה עם לימוד זוהר הק', צריך לעשות סדר ללמוד בכל שבוע מאמרים מהזוה"ק, נענה אחד מהנוכחים: אבל ללמוד זוהר צריך להיות בטהרה מיוחדת ואין אנו ראוים לזה, אז דפק רבינו על השולחן וזעק, לתשובה זאת ציפיתי, ובכן באמת תראו להטהר במקוה וללמוד תורה בטהרה, ואז יעלה תורתכם למעלה. (מפי הגה"צ ר' סיני דייטש שליט"א רב ביהמ"ד שאף בלונדון)

2 רעיונות אלו חזר עליהם רבינו בכמה מקומות, וכדרכם של ד"ת שענינים במקום אחד ועשירים במקום אחר, ונציין עיקרי המקורות אשר שאבנו את המאמר, נתיבות' שלום (על תרי"ג מצוות) עמודים קצג, רנו, רס"א, אור גנוז עמ' תקי"ח, דעת שלום על פ"ח ח"ב מאמר המעיינות, שם ח"ג ליקוטים עמ' ערב.

משנת שלום

מאמר במשנתו של רבנו

המשך מעמל קודם

שבקרעק מ' סאה ובמעייין אפ' כל שהוא אין בו משום גילוי, למה לא נחוש בהם לשתיית נחש, ולהג'ל ניחא, כי לשיטת הר"י בתוס' (פסחים יז: ד"ה אלא) יש במ' סאה מים שאובין בקרקע קדושת מקוה מדאורייתא (ועי' מג"א סי' תר"ו סוסק"ט) וכל שכן מעייין שמטהר בכל שהו (תו"כ שמיני פ"ט ה"א), **לכן פועל הטהרה והקדושה של המקוה אפי' על טבעו של הנחש הטמא הרשע והארוך, שאינו יכול להטיל שם את ארסו הרצחנית והטמאה, כי רציחה וטומאה ענינה אחד, כלשון חז"ל (סנהדרין יז:)** על הנחש "שהוא ממית ומרבה טומאה".

חידוש נפלא בטבע הים לפלוט המתים

עוד ביאר רבינו (ספר דעת שלום - הגהות על הש"ס ורמב"ם, הנדמ"ח בשנת תשפ"ד כרך ג' עמ' תלה-י) באופן אחר למה טבע הים לפלוט את המתים, בדרך חידוש נפלא. שטבע זה לא מימי בראשית היא, אלא היא ציווי הקב"ה לשר הים מעת קריעת ים סוף והלאה, וחיליה מדברי חז"ל הנודעים בפסחים (דף קיח:) ובערכין (דף טו.) שבשעת קריעת ים סוף שנטבעו המצרים בים "אמר הקב"ה לשר של ים פלוט אותן ליבשה, א"ל כלום יש עבד שנותן לו רבו מתנה וחוזר ונוטלה הימנו, ופירשו רש"י (בערכין) והרשב"ם (פסחים) שם (ד"ה שנותן) שהמתנה היינו פרנסה לדגים. ולכאורה יפלא מה טענת השר של ים הלא זהו טבעו של הים שאינו סובל דבר מת, ובלשון קדשו של רבינו: "יש להקשות על שר של ים הלא כן וכן הוא, הים אינו סובל דבר מת, ועד שיוודעו דגי הים ויבואו לאכול ישליך אותם הים חוצה", [וכבר קשה כן האור החיים הק' בפר' בשלח (שמות טו יב), עי' ש מה שתיירץ לפי דרכו בקודש].

אלא, מחדש רבינו, דאפשר שעד אז לא היה כלל טבע הים כן, רק אז גזר הקב"ה וצוה על שר של ים טבע זה. וטעמו של דבר, כי אז יצאו ישראל ממצרים בדרכם להר סיני לקבל התורה, והיה בטבע זה תועלת למצוה ממצוות התורה.

דהנה מצינו שגזרו חז"ל על הנטבע במים שאין להם סוף אסורה (יבמות קכא, ושו"ע אבה"ע סי' י"ז סל"ב), ואף שמן התורה אזלינן בתר רוב ומותרת, מ"מ מחומר איסור אשת איש שהיא מהחמורות שבתורה הקדושה גזרו חז"ל לחוש למיעוט שמא עדיין חי הוא ואסורה, ואפי' נישאת בדיעבד תצא (שו"ע שם סל"ד). וכנראה שהיא גזירה קדומה מאד מאד, כי התנאים ע"ה כבר אמרו (בבב"א שם) "כמה גדולים חכמים שאמרו מים שאין להם סוף אשתו אסורה", ואנחנו לא נדע מתי גזרו חז"ל הקדושים גזירה זו, אפשר עוד מימות משה רבינו ע"ה, כי מצינו מאד כמה ענינים ותקנות, כמו שבעת ימי המשתה ז' ימי אבלות (עי' רמב"ם ריש הל' אבל) ועוד.

וי"ל מילתא בטעמא שגזרו כן ולא סמכו על הרוב, שהוא כמו ענין "דבר שיש לו מתירין" (ביצה ג:) שביאר רש"י (שם) הטעם 'עד שתאכלנו באיסור תאכלנו בהיתר', כן בזה. מפני שטבע הים לפלוט המתים ליבשה, לסוף המעשה ימצא הנטבע ונתיר את האשה.

כי אם תתבונן בכל ספרי השו"ת בענינים אלו תראה מה היה סוף של הנטבע, מצאוהו לאחר ימים על שפת הים והנהר וכל הגוים הודיעו ליהודים וכו' וראו סימנים, כמה פעמים מצאו סימנים מובהקין ביותר, וכן כליו, או כמה סימנים אמצעיים עד כדי שמצטרפין, ולרוב הפעמים הכירוהו בטביעת עין תיכף כשהוציאוהו מן המים, וסוף הענין היה שהותרה העגונה. ואם תלמיד חכם זה מפאת רכות טבעו לא היה יכול להזדקק להתירה מצאו גאון אחר תקיף ולבו כלב הארי והתירה בהיתר, כמו שכתב הב"ח (שר"ת הב"ח החדשות סי' ס"ד) "המתיר עגונה כאילו בנה אחת מחרבות ירושלים". [נמצא שהוא ממש עד שתאכלנה באיסור תאכלנה בהיתר].⁴

מעתה י"ל היות כלפי שמאי גליא שיהיו אנשים שיגזרו עליהם ממסבב כל הסיבות לטבוע בים, וכדי שינשאו נשותיהם בהיתר על כן הקדים הקב"ה ורמז אז לשרו של ים וצוה עליו טבע חדש שישליך מתוכו המתים, 'פלוט אותן ליבשה' אתה שר של ים כן יהיה טבעך מעתה, 'ואני אשלם לך אחד ומחצה בנחל קישון' (פסחים שם).

הארץ תתקדש ותבא לבחינת חיים, חיים האמתיים, לכן לא תיקח בחיקה עוד את המתים, רק אדרבה מה שלקחה כבר בחיקה תפלוט אותם, ויציצו מעיר כעשב הארץ (תהלים עב טז).

טעם לטבילה במקוה בערב שב"ק ובשב"ק דייקא

מעתה שזכינו לדעת שטהרת המים המה דוגמת קודם החטא ובחינת עולם התיקון, בזה יאיר לן טעמא שצריך לטבול במקוה מים בערב שב"ק ובשב"ק בבוקר, כמבואר בזה"ק ויקהל (ח"ב רד.) ובפר' תרומה (שם קלו:), היות שהים והמים הם דוגמא דלעתיד וכקודם החטא, והשבת גם כן היא מעין עולם הבא (ברכות נז:), **לכן צריכים להטהר במים לכבוד שב"ק.**

הים שונא ומרחיק הע"ז והכשפים

אם תתבונן תמצא בכמה מקומות בדברי חז"ל שהים שונא את הרע ואת העבירה, הנה בירושלמי (ע"ז פ"ג ה"א) מבואר שהעבודה זרה אינם שולטים בים. ונראה שהים הוא שונא להעבודה זרה, כדמצינו בימי דור אנוש שהתחיל העבודה זרה בעולם, כעדות התורה הקד' (בראשית ד כו) 'אז הוחל לקרוא', וכמבואר ברמב"ם (ריש הל' ע"ז), 'עלה אוקיינוס והציף שליש העולם' (תנחומא נח יח). וכן היה פעם אחת זמן נורא בעולם בחטא המדבר, שהיתה עבודה זרה, ונתרגז הים ורצה לשטוף העולם כבזוה"ק משפטים (ח"ב קיג:), מיד 'ויקה את העגל אשר עשו וישרוף אותו באש וגו' ויזר על פני המים וגו' (שמות לב כ) עי"ש באריכות. והטעם לכל זה, כי עבודה זרה היא "זבחי מתים" (תהלים קו קח), לכן הים שהוא בחינת חיים כנ"ל אינה סובלת את הע"ז. וכן כל מיני הכישוף אינם שולטים בים, כדאמרו ז"ל בסנהדרין (דף סז:) וברש"י שם (ד"ה פשר) וז"ל: 'כל מילי מכשפות נבדקין על מים חיים ונמוחין' ע"כ, וכן איתא בזה"ק תזריע (ח"ג מה.) שהשדים אינם יכולים לעבור הנהרות, כי עיקר חוזק שליטת הכשפים היא ע"י טומאות חמורות (כבסנהדרין קה: גבי בלעם, וזוה"ק בראשית ח"א קכו: ועי' עבודת ישראל פר' משפטים ד"ה מכשפה), והמים הטהורים מנטלים ומרחקים את כל מיני הטומאות.

מאמר העולם - הים שונא את הזנות

העולם אומרים שהים שונא את הזנות והעבירה, וזה היה מעשה כשלושים שנה שבנו אניה גדולה מאד [הטיטאניק], ונשברה על הים על ידי שנדחפה בחתיכת קרח גדול, ואמרו אז, שזה בא מפני שהיה שם באניה בית מיוחד לעבירה והים איננו סובל זה.

והגם שמקור ברור לזה לא מצאתי לעת עתה, אבל מסתבר מאד שהוא כן, וראיה לזה כי במבול שהיה חטא זה נידונו במים, וכן מצינו שמי שנתחייב חנק מיתתו בזמן הזה על ידי מים כדאמרו חז"ל (כתובות ל:) 'מי שנתחייב חנק טובע בנהר', ועל כן הבא על אשת איש מיתתו בחנק (סנהדרין פד:), שהוא מים, וכן המטבא בשם עבודה זרה מיתתו בחנק (סנהדרין שם), כי הים שונא ע"ז וכו' שנתבאר.

מאידך זיווגי הצדיקים והכשרים את זה אוהבים המים, כי הצדיק הנוטר ברית נקרא חי (זוה"ק ח"א ריא:), לכן יעקב אבינו ע"ה ומשה רבינו ע"ה שהיו צדיקים גדולים וקדושים מאד מצאו זיווגם על הבאר, ועלו הבאר מים חיים לקראתם כבזוה"ק שמות (ח"ב יג:). וכן אמרו חז"ל (מדרש תהלים קיד) ביוסף הצדיק על הפסוק 'הים ראה ויננס', מה ראה ארונו של יוסף ראה, בשכר וינס ויצא החוצה (בראשית ל"ב ט) נס הים והניח לישראל לעבור בו ביבשה (וכן הוא בזוה"ק בשלח ח"ב מט.)³

ביאור דין מים מגולים במקוה ומעיין

ויש לברר בזה ענין נכבד בשיעור המים האסורים משום גילוי, דבמשנה תרומות (פ"ח מ"ה) איתא "רבי יוסי אומר בכלים כל שהן" רצה לומר אפילו מרובים כל שהן יש בהן משום גילוי כשהמים בכלים (רע"ב שם), "ובקרקות ארבעים סאה" היינו עד מ' סאה יש בהם משום גילוי וטפי מהכי לא, ומעיין המושך אפי' כל שהו אין בו משום גילוי, ע"כ. ויש להבין מה זה הענין שבמים

3 במקום אחר כתב רבינו (דע"ש על פרק שירה ח"ג ע"ג ע"ג) שדברי המדרש והזוה"ק אלו הם מקור פשוט למאמר העולם שהים אין סובל עבירה, ונראה הכונה שישראל כשעמדו על הים היו בסכנת טביעה כמאמר חז"ל (מכילתא, ספיטקא פ"א בשלח) "הים סוער", וכשראה הים ארונו של יוסף צדיק עמדה זכותו וברח הים ועברו ישראל ביבשה, וידיעת הפסחים שיום, שאת הבעל עבירה הים שונא ומטביעו ודו"ק.

עוד כתב רבינו שם, שהים נזהר ג"כ משפיכות דמים, כי מי שנטבע בו הוא מקיים בו מצות בית דין להרוג החוטאים למי שנתחייב חנק, ע"כ. וכנראה הכונה שהים מטביע רק את מי שנתחייב מן השמים וזה אינו שפיכות דמים כי אם מצות עשה ממנין תרי"ג (מצוה מ"ז למנוח הרמב"ם), נמצא שהוא זכיר משפיכות דמים.

4 מה נאים הדברים למי שאמרם, כי ידוע שרבינו היה מן הראש והראשונים שנכנסו בעובי הקורה אחר המלחמה האיומה רח"ל ויגע בעמל רב להתיר נשים בכבלי העיגון, ובכתבי רבינו (אשר עדיין בכת"י) יש קונטרס גדול ומיוחד בענין היתר עגונות שקראה בשם "כחא דהתירא", ובאחת מהמכתבים שכתב בענין זה להגאון האדיר בעל "דובב מירשים" מטשעבין זצוק"ל כתב רבינו בתו"ל בזה הלשון: **נתעורר אצלי קדושת זקני הב"ח ז"ל שהיה מקיל מאד, כידוע לכל באי שערי סימן י"ז, ע"כ, (ומסופר ע"ז באריכות בקונטרס דרכי שלום (הנדמ"ח). בראש ס' ה"ל עמ' טז-ע).**

פעולת שלום

הצוואה והישועות

ידוע ומפורסם בשער בת רבים הישועות הרבות אשר פועלים אצל הציון הק' ע"פ צוואת קודשו של רבינו שלום בן מורינו הרב מרדכי יוסף משה ז"ע ועכ"ל א. שכתב "ידוע שתמיד רציתי להשיב רבים מעוון וכו', רצוני בזה א"ה גם אחרי פטירתי מן העולם הזה השפל לג"ע". ומפרט רבינו ז"ע "היינו כן, מי שיצטרך ישועה ורפואה לו או לזולתו ילך על קברי ויעשה כזה, בבואו ... אז ידליק 2 נרות עבורי ויאמר המבוקש והשמות ברור", ואז מבטיח רבינו "ברוך שאלך לאבותי הקדושים שהם יעוררו רחמים לישועה ורפואה, אבל בתנאי כפול: שהמדובר או זולתו יבטיח לי להיטיב דרכו לשמים בדבר אחד" ... על כן הננו להביא מעט מזעיר מהעובדות הרבות שבאו לשולחנינו רובם ככולם שארעו בשנה האחרונה, [תועלת יש בפרסומם, לחיזוק זיכוי הרבים, וגם שיכולים ללמוד מעובדות אלו רעיונות של קבלות טובות - יצויין כי מרן כ"ק האדמו"ר ממעליץ שליט"א נוהג לומר שכדאי לקבל קבלות קטנות ולעמוד עליהם בתמידיות מאשר להיכנס ח"ו לחשש שלא יעמדו בדיבורם].

רבינו הזכיר את הקבלה

יהודי מלונדון העוסק לפרנסתו בהסעות - (קאר-סטריו"ס) מספר: אשתדק ימים ספורים לאחר יומא דהילולא רבה של רבינו ז"ע, ביום שישי בבוקר, הזמנתי להסעה להציון הק'. אל הרכב עלתה אשה ובנה הקטן עימה. האמת שהתפלאתי על שלוקחת את ילדה הקטן לבית החיים, אבל מתפקידי אני משתדל לא להתערב ללקוחות בעניניהם, וכך הגענו אל בית החיים בהענפילד, והיא לקחה את הילד עמה ונכנסה לאוהל הק'.

לאחר שהות ממושכת בציון הק' חזרה לרכב נסערה מאד, וענתה ואמרה: אספר לך את סיפורי, לפני כמה ימים ביום היא"צ הייתי כאן בציון וביקשתי איזה בקשה וקיבלתי ע"ע איזה קבלה, אך לדאבוני שכחתי את הקבלה, ויראתי מאד מפני לשונו הידוע של רבינו בצוואתו "אבל זאת ידעו כל הבאים אלי וכו' לא לשטות אותי ולשעתו ח"ו ח"ו, כי אז אהיה ברוגז גדול" וכו', ר"ל. לכן פניתי לאיזה רב ומו"ר ושאלתי מה לעשות, והשיב לי שאלך שוב להציון ואפרש את שיתתי לפני רבינו, ואקבל עלי קבלה חדשה שבעז"ה אזכור ואוכל לעמוד בה. לכן באתי היום, אבל משום איזה סיבה בדיוק בעלי לא היה בבית וגם חיפשתי אצל השכנים אצל מי אוכל להשאיר את הילד ולא מצאתי, לכן לקחתי עמי בהגיעי לבית החיים נגישי לעזרת הנשים שמאחורי המחיצה אצל הציון שהיה די ריק, והילד הסתובב ונכנס לאהל הק' בעזרת הגברים ופתאום הוא אומר לי: "מאמי, תראי יש פה נר גדול לא כמו שאת מדליקה בשבת", שכן זה היה הנר תמיד שדולק בציון כוס גדול עם שמן, ואז נזרקה בי ההכרה והזכרון שזה היתה קבלתי שמהיום להדליק נרות שבת בשמן ולא רק הנרות הרגילים כמו שנהגתי עד היום, ויהי לפלא.

סיוע לנכדי רבינו ז"ע

מספר א' מנכדי רבינו, ששהה בחו"ל אשתדק בתקופת היא"צ לצורך נישואי בנו שיחי' שהתקיימה כחודש לאחר מכן: לביל היא"צ דברתי עם יהודי חשוב שליט"א בעל צדקה ולב זהב שרצה לתרום עבור צרכי החתונה. תחת אחד השיחים אמרתי לו שהיום יומא דהילולא רבה של קני הגדול הרה"ק משאץ והזכות ודאי תעמוד לך כשתעזור לנישואי א' מצאצאיו, אמר לי, היות זכר האדמו"ר משאץ מאד נוגע ללבו כיון שקרוב משפחתו היה מקורב אצל הצדיק, על כן מקבל על עצמו לתרום סכום נכבד להוצאות החתונה אם ימצא בקרוב זיווג הנון לנכדו שמצפה לישועה זה זמן רב, ובקשני שאשלח שליח לציון הק' עוד היום ביום היא"צ.

באותו זמן שהה בני החתן בציון הק' לקראת החתונה, וביקשתי שיזכיר את שמו של הבחור המצפה לישועה ואת שם זקינו שמקבל על עצמו קבלה הנ"ל, וכן עשה.

עבר שבוע ואותו יהודי מתקשר אלי ומספר לי בהתרגשות גדולה, שבחסד ה' נתארס נכדו בשעט"מ והכלה היא ממשפחה חשובה מעיירת מגוריו לשיבועות רצון ב' הצדדים באופן מיוחד, והוסיף ששידוך זה הוצע כבר לפני חצי שנה וא לא יצא לפועל, ועתה לפני שבוע למחרת יום היא"צ שבו הזכירוהו על הציון עלה שוב שידוך זה על השולחן וכו' נגמר בכי טוב, לכן את אשר דיברתי אקיים בחפץ לב.

הדוד קיבל ע"ע קבלה טובה לזיווג ב"א

בחור חשוב שהמתין רבות לישועה וצפייתו גברה עד שהגיע לגיל 23, צערו נגע לכל המשפחה המורחבת, מספר דודו שליט"א: נסעתי ללונדון והשתטחתי בציון הרה"ק משאץ ז"ע ומאד התחננתי עבור ב"א וקיבלתי ע"ע קבלה טובה למשך שנה לומר ברכת שהכל בקול ובכוונה, מיד בצאתי מהציון הרגשתי שתפילתי מקובלת ופעלתי ישועה, בחזרתי פגשתי את ב"א הבחור ואמרתי לו ישועתך קרובה מאד כי הייתי בציון הק' ובוטחו אני שפעלתי בשבילך, ואכן ביום הארבעים מקבלת הקבלה מצא את זיווגו ונגמר שידוכו בשעט"מ.

לחבוש כובע באכילתו עד זקנה ושיבה

הרבני החסיד רבי יהושע העשיל הלך ז"ל מב"ב (נפטר בשיבה טובה בגיל 57, ביום י"א חשוון תשפ"ד) היה נוהג עשרות שנים שכאשר התיישב לאכול בביתו פת שחרית וערבית, אפילו בימות החול, היה תמיד חבוש כובע לראשו, גם לעת זקנתו לא ויתר על מנהגו זה בשום פעם.

פעם שאלו כן משפחתו על כך, וסיפר כי לפני שנים רבות אצל אחד מבני המשפחה היתה בת שגברה כמה שנים ולא נמצא זיווגה. והחליט ר' יהושע ז"ל לנסוע ללונדון ולהתפלל עבורה בציון המצוינת של רבינו משאץ ז"ע, ושם

קיבל על עצמו קבלה זו.

והנה בתוך שבועות ספורים מאז שהתפלל שם וקיבל על עצמו קבלה זו - מצאה בת זו את זיווגה והקימה בית נאמן בישראל. ונשארה קבלה זו עמו לאורך עשרות שנים עד יום פטירתו.

אמר כל התהילים ג' פעמים וקיבל כל הוצאות החתונה

מספר יהודי מלונדון שיעיסוקו הוא בהסעות, (והריבה פעמים הוא מסייע יהודים שמגיעים מחו"ל לביל לשישי ושהים בציון הק' לאורך כל הלילה ומיד לפנות בוקר חוזרים לשדה התעופה לטוס לביתם לשב"ק).

לפני יותר משנתיים עמדתי קודם נישואי בני ולא היה בידי די סיפוק להוצאות החתונה, בצר לי הלכתי לציון הק' ושפכתי לבי ואמרתי שם את כל ספר התהלים, לאחר שבוע לא ראיתי שום התקדמות וקרן אור מהיכן לקחת את הוצאות החתונה נסעתי שוב לציון הק' ואמרתי את כל התהלים בהשתפכות הנפש, כשיצאתי מהציון עוד בעודי בתניה של בית החיים התקשר אלי ידידי ושאלני אם אני צריך כסף לחתונה, אמרתי לו בודאי, ובאמת איני יודע מהיכן לקחת, אמר לי אני יכול להלוותך איזה סכום ובעז"ה אעמוד אתך בקשר, שמחתי על שאני רואה הישועה מתנוצצת.

עבר שבוע ועדיין לא שמעתי ממנו כלום, לכן נסעתי לציון הק' בשלישית והתחלתי לומר את התהלים, כשעדיין אחזתי בקפיטל צ' מתקשר אלי הידיד ואומר לי ממתין לך בחשבון הבנק סכום של 75,000 פאונד, אני מלווה לך זאת למשך שנתיים לפחות ולאחר מכן אודיעך לכשאצטרך, ובינתיים אתה יכול להיות רגוע ולהגיע לחתונה בלב שמוח. מסיים היהודי את סיפורו, בינתיים ידידי לא פנה אלי שוב לבקש החזר ההלוואה, ואני מקווה שבעז"ה גם לא אשמע ממנו בקרוב.

נסעו ללונדון להתפלל ובפגישה אקראית שם נושעו כמה בזיווגים ורפואה שלימה

מספרת אשה מירושלים, הבן שלי היה בשידוכים וגם לאחותי היתה בת בשידוכים, ואחותי אמרה לי שמעתי שיש רבי צדיק קבור באנגליה שנוסעים אליו ביום שישי, מבקשים בקשה ומקבלים קבלה ורואים ישועות, היא עשתה את זה אצל הבן הגדול שלה וגם הוא התארס מיד אחר כך. החלטנו שאנחנו נוסעות ביחד ללונדון, וכבר תיכננו איזה קבלה טובה לקבל בע"ה.

כאשר הגענו ללונדון ביום חמישי, הסתובבנו בחנות ופגשנו שם ידידה ומקרה שלא ראיתי אותה שנים והיא היתה עם בת דודה שלה, הן שאלו אותנו מה אנו עושות באנגליה? ענינו להן שבאנו לציון האדמו"ר משאץ להתפלל כיון שיש לן בשידוכים ואנו רוצים משהו מתאים לכן שלי מכל הבחינות, ואז הבת דודה שהתלוותה לידידי אומרת לי מיד - אני מנהלת בית ספר בירושלים ועובדת אצלי מזכירה בחורה מיוחדת שלפי התאורים שלך נראה לי שיכולה מאד להתאים לכם, אז אמרה לי נהיה בקשר אחרי שתחזרו לארץ ישראל. כל זה אירע עוד אפילו עוד לפני שהיינו אצל הציון של השאצער רבי.

למחרת ביום הששי היינו אצל הציון, והרגשנו שם התעוררות נפלאה וחוויה מאוד מרגשת, וקיבלתי עלי בכל פעם אחרי היציאה מבית הכסא ליטול ידים כדון מתוך ספל 3 פעמים לסירוגין ולומר בכוונה ברכת אשר יצר (שעד אז לא נהגתי כך רק טפפתי ידים בלי ספל). וכמובן שאת הקבלה אנו ממשכיים כל הזמן. חזרנו לארץ ואז השידוך הוצע והתגלגל, וברוך השם הם התארסו ונשואים באושר, וגם הבת של אחותי התארסה בשעט"מ.

גם המנהלת שתח"ר הציעה את השידוך שמענו את הסיפור מזוית שלה, אני נסעתי לאירופה לחזור לזכרונות ילדותי ולבקר בארץ מולדתי, כשפגשנו את הנשים מא"י שאלנו אותן למה באתם עד ללונדון, המבלי אין קברי צדיקים בארץ ישראל, והן ענו שמכאן שומעים הרבה ישועות והרבי משאץ זצ"ל הביטח שמי שיבוא לקברו הוא יפעל עבורו ולכן באנו לכאן. לאחר שמעתי את הסגולה חשבתי הרי יש לי חברה שצריכה ישועה גדולה במחלה מסוימת, אז גם אני נסעתי למחרת באותו יום ששי לציון הק', וקיבלתי ע"ע להדליק נרות שבת 10 לפני הזמן הדה"נ. ואכן אחרי שחזרתי לביתי שמעתי שחל שיפור עצום אצל חברתי והיא נרפאה כליל.

ולפלא מספרות שתי הנשים שנפגשו באנגליה - האמה של הבחור והמנהלת שהציעה את השידוך, אנו גרות באותה שכונה ובאותה רחוב בהפרש של שתי בנינים ליד, ומיעולם לא נפגשנו לפני זה. וגם אני אף פעם לא עסקתי בשידוכים ובהשגחה פרטית בזכות הצדיק משאץ יצא הדבר לפועל. ז"ע.